

Σκοτεινός θάλαμος

ΑΦΝΙΚΑ οι γυναίκες βρίσκονταν εκεί. Εμφανίζονταν από το τίποτα, ντυμένες με τα φορέματά του, τα παντελόνια του, τα σακάκια του, τις μπλούζες και τα παλτά του. Κάποιες φορές νόμιζε ότι ήταν ανάγλυφες πάνω στο άσπρο ή ότι απλούστατα αναδύονταν, ότι διαπερνούσαν την επιφάνεια και φανερώνονταν. Έπρεπε μόνο να γείρει λιγάκι το μπόλ με το υγρό εμφάνισης, τίποτε άλλο δεν χρειαζόταν να κάνει. Το τίποτα που ήταν αρχικά γινόταν μετά κάτι, που μεμιάς βρισκόταν εκεί. Ωστόσο, τη στιγμή εκείνη μεταξύ του τίποτα και του κάτι δεν μπορούσες να τη συλλάβεις, ήταν λες και δεν υπήρχε.

Το μεγάλο φύλλο χαρτί γλίστρησε μέσα στο μπόλ. Ο Αδάμ το γύρισε με την πλαστική τσιμπίδα, το έσπρωξε πιο μέσα, το γύρισε πάλι, κάρφωσε το βλέμμα του στο άσπρο – κι έπειτα έμεινε να κοιτάζει κατανυκτικά σχεδόν την εικόνα μιας γυναίκας με ένα μακρύ φόρεμα που άφηνε ελεύθερο τον έναν της ώμο και που τυλιγόταν σπειροειδώς γύρω από το πληθωρικό της σώμα, σάμπως να είχε γίνει κάποιο θαύμα, σάμπως να είχε αναγκάσει κάποιο πνεύμα να αποκαλύψει τη μορφή του.

Ο Αδάμ κράτησε για λίγο ψηλά τη φωτογραφία με την τσιμπίδα. Η μαύρη επιφάνεια του φόντου ήταν τώρα πιο φωτεινή, χωρίς το φόρεμα και η μασχάλη να χάσουν το περίγραμμά τους. Πήρε το πούρο από την άκρη του σταχτοδοχείου, τράβηξε μια ρουφηξιά και φύσηξε τον καπνό πάνω από την υγρή φωτογραφία, προτού τη βουτήξει στο λουτρό διακοπής κι από κει στο μπόλ με το στερεωτικό διάλυμα.

Το τρίξιμο της πόρτας του κήπου τον ανησύχησε. Άκουγε τα βήματα να δυναμώνουν όλο και πιο πολύ, να ανεβαίνουν τα τρία

σκαλοπάτια, ακόμα και τον υπόκωφο θόρυβο της τσάντας με τα ψώνια καθώς χτύπησε στην εξώπορτα.

«Αδάμ, είσαι μέσα;»

«Ναι!» φώναξε εκείνος, τόσο δυνατά όσο χρειαζόταν για να τον ακούσει. «Εδώ!»

Τα τακούνια της πέρασαν πάνω από το κεφάλι του, καθώς εκείνος φύσηξε απαλά πάνω στο αρνητικό, το σκούπισε με ένα δερμάτινο πανάκι και το έβαλε πάλι στη μηχανή μεγέθυνσης. Καθάρισε τη φωτογραφία και έσβησε το φως της συσκευής. Η βρύση στην κουζίνα άνοιξε και ξανάκλεισε, τα βήματα επέστρεψαν – ξαφνικά την άκουσε να χοροπηδάει στο ένα πόδι, να βγάζει τα πέδιλά της. Τα άδεια μπουκάλια μέσα στο καλάθι πίσω από την πόρτα για το υπόγειο κουδούνισαν.

«Αδάμ;»

«Μμμ». Πήρε ένα φύλλο χαρτί από το πάκο, 18 επί 24, και το έβαλε προσεχτικά στο πλαίσιο μεγέθυνσης.

Η Έβελιν κατέβαινε ένα ένα τα σκαλοπάτια. Τα δάχτυλά της θα ήταν πάλι γεμάτα σκόνη, επειδή πάντα ψηλάφιζε με το χέρι τη χαμηλή οροφή για να μη χτυπήσει.

Ξαναπήρε για λίγο το πούρο και τράβηξε μερικές ρουφηξιές, μέχρι που τυλίχτηκε ολόκληρος μέσα στον καπνό.

Ρύθμισε το χρονοδιακόπτη να χτυπήσει σε δεκαπέντε δευτερόλεπτα και πάτησε το μεγάλο τετράγωνο κουμπί – το φως άναψε πάλι, το ρολόι άρχισε να μουρμουρίζει.

Ο Αδάμ κούνησε πάνω από το κεφάλι μιας γυναίκας ένα πεπλατυσμένο αλουμινένιο κουτάλι σαν να ανακάτευε, το τράβηξε πάλι γρήγορα με μια γατίσια κίνηση, τέντωσε τα δάχτυλά του, που, καθώς τσαλαβούτησαν στο νερό, σκίασαν το σώμα της γυναίκας, και τα ξανατράβηξε προτού σβήσει το φως της συσκευής και το μουρμουρητό σταματήσει.

«Πφφ, τι βρώμα. Μα επιτέλους, Αδάμ, πρέπει και να καπνίζεις εδώ μέσα;...»

Ο Αδάμ βούτηξε με την τσιμπίδα το χαρτί στο υγρό εμφάνισης. Δεν του άρεσε να τον ενοχλούν όταν ασχολιόταν με τις φωτογραφίες του. Ούτε καν το ραδιόφωνο δεν άντεχε εδώ.

Η Έβελιν, που ακόμα και ξυπόλυτη ήταν μισό κεφάλι πιο

ψηλή από τον Αδάμ, τον πλησίασε ψηλαφιστά και τον άγγιξε στον ώμο: «Νόμιζα ότι θα ετούμαζες κάτι να φάμε!»

«Με τέτοια ζέστη; Τόση ώρα κούρευα το γρασίδι.»

«Πρέπει να φύγω.»

Στο άσπρο χαρτί εμφανίστηκε πάλι η γυναίκα με το μακρύ φόρεμα. Ο Αδάμ εκνευρίστηκε, επειδή προφανώς ρουφούσε την κοιλιά της, νόμιζε μάλιστα ότι από το χαμόγελό της φαινόταν πως κρατούσε την αναπνοή της. Μπορεί όμως να έκανε και λάθος. Με την τσιπίδα βούτηξε το χαρτί στο λουτρό διακοπής κι από κει το έβαλε στο στερεωτικό. Έπειτα πήρε άλλο ένα φύλλο χαρτί από το πάκο, το δίπλωσε στη μέση και, κρατώντας το στην κόχη του τραπεζιού, το έσκισε στα δύο. Το άλλο μισό το ξανάβαλε στο πάκο.

«Τι τρως;» τη ρώτησε.

«Κλείσ’ τα μάτια σου. Μην κλέβεις όμως.»

«Είναι πλυμένα;»

«Ναι, δεν πρόκειται να σε δηλητηριάσω», είπε και του έβαλε μια ρώγα σταφύλι στο στόμα.

«Που τα βρήκες;»

«Στου Κρέτσμαν, ο γέρος μου έδωσε μια σακούλα παραπάνω, δεν ήξερα καν τι έχει μέσα.»

Το φως της συσκευής μεγέθυνσης άναψε.

«Τι να πω στην Γκάμπριελ, λοιπόν;»

«Καθυστέρησέ την.»

«Μα κάτι πρέπει να της πω σήμερα. Αφού μου δίνουν άδεια τον Αύγουστο, πρέπει να την πάρω.»

«Δεν είσαι με τα καλά σου. Θα πάμε όποτε θέλουμε εμείς.»

Το φως έσβησε.

«Μα θέλαμε να πάμε τον Αύγουστο. Τον Αύγουστο είπες, αλλά και η Πέπη είπε ότι τον Αύγουστο θα ήταν καλύτερα. Χωρίς παιδιά δεν πρόκειται να ξαναπάρουμε άδεια Αύγουστο μήνα. Εκτός αυτού θα λήξει και η βίζα.»

«Δεν είναι βίζα.»

«Ο, τι είναι τέλος πάντων αυτό το πράγμα. Η αίτηση που έχουμε κάνει είναι για τον Αύγουστο, πάντως.»

Ο Αδάμ έσυρε το χαρτί μέσα στο μπόλ, το γύρισε δύο φορές.

«Δεν είναι καλά εστιασμένη», είπε η Έβελιν όταν εμφανίστηκε η γυναίκα με το ταγέρ, που είχε τα χέρια στηριγμένα στη μέση και πρόβαλλε το στήθος προς τα εμπρός.

«Είχαμε αλληλογραφία;» ρώτησε ο Αδάμ.

«Τίποτα», είπε εκείνη. «Γιατί δεν πάμε με το τρένο;»

«Δεν θέλω να κάθομαι συνέχεια στο ίδιο μέρος. Χωρίς αυτοκίνητο είναι βαρετά. Έχεις κι άλλα;»

Του έχωσε στο στόμα και τα υπόλοιπα σταφύλια και σκούπισε τα υγρά της χέρια στο μπλουτζίν της. «Και τι να πω τώρα στην Γκάμπριελ;»

«Τουλάχιστον μια βδομάδα, να μας δώσει άλλη μια βδομάδα».

«Θα έχει περάσει σχεδόν όλος ο Αύγουστος τότε».

«Μπορείς να ανάψεις το φως», είπε όταν έβαλε τη δοκιμαστική φωτογραφία στο στερεωτικό. Πήγε απέναντι, στον τετράγωνο νιπτήρα, όπου ήδη κολυμπούσαν αρκετές φωτογραφίες, ψάρεψε μία και την κρέμασε στο σχοινί μαζί με τις άλλες που ήταν κρεμασμένες εκεί.

«Ποια είν’ αυτή;»

«Η Λίλη».

«Και στην πραγματικότητα;»

«Η Ρενάτε Χορν από το Μαρκλέμπεργκ. Θα μου δώσεις κι άλλα;»

«Πήγαινε πάνω να φέρεις. Κι αυτή εδώ;»

«Αφού την ξέρεις, η Δεισδαμόνα».

«Ποια;»

«Η Άλμπρεχτ, από την πολυκλινική, η γυναικολόγος».

«Αυτή με τον Αλγερινό;»

«Δεν τα έχει με κανέναν Αλγερινό. Μια φορά χαιρετηθήκατε, και μάλιστα διά χειραψίας. Αυτήν εκεί» –ο Αδάμ έδειξε μια φωτογραφία που ήταν κρεμασμένη στο σχοινί – «της την έβγαλα τον Ιούνιο».

«Μη μου πεις...» Η Έβελιν πήγε και στάθηκε μπροστά στη φωτογραφία. «Τα παπούτσια μου φοράει, τα παπούτσια μου είναι αυτά!»

«Τι;»

«Τα δικά μου είναι, ορίστε, οι μύτες, οι γρατζουνιές, δεν μου λες, πας καλά;»

«Καμιά τους δεν έχει ιδέα από παπούτσια, έρχονται με κάτι χοντροπάπουτσα, τα ασχημαίνουν όλα, για μισό λεπτό...»

«Δεν θέλω όμως οι γυναίκες σου να φοράνε τα παπούτσια μου. Κι ούτε θέλω να τις φωτογραφίζεις στον κήπο, ούτε και στο σαλόνι, βέβαια!»

«Έκανε τόση ζέστη επάνω.»

«Δεν θέλω σου λέω!» Η Έβελιν κοίταξε πιο προσεχτικά και τις άλλες φωτογραφίες. «Να φύγουμε μεθαύριο;»

«Μόλις ετοιμαστεί το όχημα φύγαμε.»

«Αυτό το ακούω τρεις βδομάδες τώρα.»

«Τους τηλεφώνησα. Τι άλλο να κάνω;»

«Δεν πρόκειται να φύγουμε, βάζω στοίχημα.»

«Θα το χάσεις». Ο Αδάμ έβγαλε μία μία τις φωτογραφίες από το νερό και τις κρέμασε. «Θα το χάσεις σίγουρα.»

«Δεν θα μας ξαναβγάλουν βίζα. Δεν πρόκειται να μας ξαναδώσουν άλλη. Στο μεταξύ εσύ θα έχεις φτάσει τουλάχιστον πενήντα, είπε η Γκάμπριελ.»

«Η Γκάμπριελ, η Γκάμπριελ. Μιλάει πολύ αυτή, άσ' τη να λέει.»

«Ωραίο είναι αυτό εδώ. Κόκκινο είναι;»

«Μπλε, μετάξι.»

«Γιατί δεν βγάζεις έγχρωμες φωτογραφίες;»

«Το μετάξι το έφερε μαζί της, το μετάξι, κι αυτό εδώ...» Ο Αδάμ ξράτησε ψηλά τη φωτογραφία που έδειχνε μια νέα γυναίκα με κοντή φούστα και μια φαρδιά μπλούζα.

«Πανάκριβο είναι, ακόμα και στη Δυτική Γερμανία, αλλά δεν το νιώθεις καθόλου πάνω σου, τόσο φίνο είναι.»

Ο Αδάμ δίπλωσε μια υγρή φωτογραφία και την πέταξε στον κάλαθο των αχρήστων.

«Τι κάνεις;»

«Δεν ήταν καλή.»

«Γιατί;»

«Πολύ σκοτεινή.»

Η Έβελιν έβαλε το χέρι της στον κάλαθο των αχρήστων.

«Το φόντο είναι γεμάτο μαύρες τρύπες», είπε ο Αδάμ.

«Η Λίλη είναι;»

«Ακριβώς!»

Η Έβελιν ξαναπέταξε τη φωτογραφία στο καλάθι, βγήκε στο χολ και πήγε στο ράφι που είχαν τα γυάλινα δοχεία με τις κομπόστες.

«Δεν λένε να τελειώσουν. Θέλεις αχλάδι ή μήλο;»

«Κυδώνι έχει μείνει καθόλου; Κλείσε την πόρτα!»

Ο Αδάμ έσβησε το φως και περίμενε ώσπου να ακουστεί η κλειδαριά να κλείνει.

«Από το '85, αν είναι πέντε αυτό εδώ», φώναξε η Έβελιν απ' έξω.

«Δεν πειράζει». Πήρε το μισό φύλλο χαρτί από το πάκο και πάτησε το κουμπί του χρονομέτρου. Ο Αδάμ μουρμούριζε στον ίδιο τόνο.

«Θες κι εσύ ένα μπολάκι;»

«Αργότερα.»

«Θα πας στο μουσείο σήμερα;»

«Άρχισαν πάλι οι ξεναγήσεις;»

«Ναι, και θα τα χάσω πάλι όλα.»

«Ούτε εγώ μπορώ, έχω ένα δοκιμαστικό ακόμα», είπε ο Αδάμ.

Για μια στιγμή απλώθηκε ησυχία. Άφησε το χαρτί να γλιστρήσει στο υγρό και το πίεσε προς τα κάτω. Στο χολ ακούστηκε ο διακόπτης για το φως.

«Εβελινάκι;»

Άκουσε πάλι τα άδεια μπουκάλια να κουδουνίζουν.

«Εβελινάκι!» φώναξε και ήταν έτοιμος να την ακολουθήσει, την επόμενη στιγμή όμως έσκυψε πιο πολύ πάνω από τη λεκάνη, σαν να ήθελε να βεβαιωθεί ότι η γυναίκα, που είχε μόλις εμφανιστεί χαμογελώντας και με απλωμένα τα χέρια, όντως τον κοίταζε.

≈2≈

Λίλη

ΛΙΓΕΣ ΩΡΕΣ αργότερα εκείνη τη 19η Αυγούστου του 1989, ημέρα Σάββατο, ο Αδάμ με μερικές καρφίτσες στο στόμα και τη μεξούρα γύρω από το λαιμό γονάτιζε μπροστά στα πόδια μιας κυρίας γύρω στα τριάντα πέντε. Είχε βγάλει την μπλούζα της κι έκανε αέρα με το *Magazin*.^{*} Η ζέστη φώλιαζε στη σοφίτα, που την είχαν επεκτείνει, παρόλο που τα παράθυρα της στέγης και ο φεγγίτης ήταν ανοιχτά. Η ραπτομηχανή ήταν ήδη κλειστή, το τραπέζι κοπής τακτοποιημένο· τα ψαλίδια ήταν ταξινομημένα ανά μέγεθος, παραδίπλα μπομπίνες και μεξούρες, τρίγωνα, χάρακες, φόρμες, σαπουνάκια, το κουτί των πούρων με τα ξυραφάκια και το κουτάκι για τα κουμπιά, που πάνω του ήταν ακουμπισμένη μια φωτογραφία. Ακόμα και ο δίσκος με δύο μισογεμάτα ποτήρια τσάι και τη ζαχαριέρα ήταν βαλμένος παράλληλα με την κόχη του τραπεζιού. Κάτω από το τραπέζι ήταν στοιβαγμένα τα τόπια. Από τα ηχεία του πικάπ ακουγόταν μουσική, διανθισμένη με γρατζουνιές.

«Βιβάλντι είναι;» ρώτησε η Λίλη.

«Χάιντν»,^{**} είπε ο Αδάμ με σφιγμένα χείλη, «μη ρουφιέσαι!»

«Τι;»

«Μη ρουφιέσαι!» Ο Αδάμ στερέωσε ξανά το ζωνάκι της φούστας.

«Δεν καταλαβαίνω γιατί δεν θέλεις να ράψεις της Ντανιέλας. Είναι όμορφη, νέα και πληρώνει ό,τι ζητήσεις. Το μόνο που θέ-

* Όνομα περιοδικού, που συνήθως υπήρχε στα κομμωτήρια, περιείχε και γυμνά, ήταν σπάνιο και συχνά ο κόσμος το έκλεβε. (Σ.τ.Σ.)

** Ο Αδάμ ακούει το ορατόριο *H Δημιουργία* του Χάιντν. (Σ.τ.Σ.)

λει είναι ένα κομψό ρούχο. Εκτός αυτού ο πατέρας της έχει συνεργείο, για Σκόντα βέβαια, αλλά αν συμβεί τίποτα θα σε βοηθήσουν. Δεν επείγει, άλλωστε. Η Ντανιέλα μπορεί να περιμένει τελευταία στην ουρά». Πέταξε το *Magazin* στο τραπέζι. «Πότε φεύγετε τελικά; Το καινούργιο Λάντα το πήρες;»

Ο Αδάμ κούνησε αρνητικά το κεφάλι του. Η Λίλη κοίταξε στον καθρέφτη το αριστερό της μπράτσο, που ήταν μισοσηκωμένο, και μετά έστρωσε λίγο τα μαλλιά της. Το δάχτυλο του Αδάμ πέρασε βιαστικά μέσα από το ζωνάκι της φούστας της.

«Μη μουρμουρίζεις», είπε εκείνη. «Δεν ρουφάω την κοιλιά μου, δεν είμαι χτεσινή!»

Τα βλέμματά τους συναντήθηκαν στον καθρέφτη.

«Πιο κοντή, θα έλεγα», είπε η Λίλη.

Ο Αδάμ γύρισε το στρίφωμα, κοίταξε στον καθρέφτη και κούνησε το κεφάλι του.

«Ε, τι λες; Δεν φαίνεται καθόλου πόδι», είπε η Λίλη.

Ο Αδάμ σημάδεψε το μάκρος με καρφίτσες και χαμογέλασε, πράγμα που τον έκανε να δείχνει παράξενα θλιψμένος.

«Τι είναι;» ρώτησε εκείνη. «Να σου πω, τα θυλάκια για τη ζώνη θα μπορούσαν να είναι και πιο μεγάλα».

Ο Αδάμ έπιασε τη Λίλη από τους γοφούς, τη γύρισε από την άλλη κι έβγαλε τις καρφίτσες από το στόμα του. «Θα κάνουμε ένα σκίσιμο εκεί, ένα σκίσιμο, κατάλαβες; Θα σε κοιτάνε και θα αλληθωρίζουν, θα στραμπουλάνε το λαιμό τους. Και κοίτα να φοράς στενή ζώνη, κάτι κομψό. Εδώ είναι οι είκοσι πόντοι σου, περίπου είκοσι από δω». Έβαλε άλλη μια καρφίτσα και τελικά σηκώθηκε. «Ωραία, τα παπούτσια τώρα, για κάνε μερικές στροφές».

Η Λίλη φόρεσε τις καφετιές της γόβες, πήγε στο παράθυρο περπατώντας στις μύτες των ποδιών, έκανε μια γρήγορη στροφή, για να πάει μετά στον άλλο τοίχο της σοφίτας και να γυρίσει πάλι πίσω.

Ο Αδάμ πήρε το πούρο από το μπρούντζινο τασάκι και τράβηξε μια ρουφηξιά μέχρι που η άκρη του πυρακτώθηκε.

Η Λίλη στάθηκε μπροστά του με τα χέρια στους γοφούς.

«Δεν το πιστεύω ότι είμαι εγώ αυτή. Με σένα μέχρι και φωτογένεια έχω!»

«Συνέχισε, συνέχισε!» είπε εκείνος.

Όταν η Λίλη πέρασε πάλι από μπροστά του, έκανε αέρα με το ένα της χέρι και τότε ο Αδάμ έβγαλε το πούρο από το στόμα του και της φύσηξε τον καπνό στο σβέρκο. «Αρκετά, έλα δω!» της φώναξε. «Ρούφαγες την κοιλιά σου». Ο Αδάμ θέλησε να την χτυπήσει ελαφρά με το δάχτυλο στη μικρή δίπλα που έκανε η κοιλιά της πάνω από το ζωνάκι της φούστας, η Λίλη όμως τον απέφυγε. Έκανε πως δεν τον άκουσε και έσπρωξε τα μαλλιά της προς τα πίσω. Και ήταν και κείνη ιδρωμένη.

Ο Αδάμ τράβηξε τον δεύτερο καθρέφτη πιο κοντά. «Εδώ, στην κουφόπιετα, πρέπει να σου τη στενέψω λιγάκι. Κατά τα άλλα μια χαρά πέφτει».

Κάτω από τα χέρια του Αδάμ η Λίλη τούρλωσε τον πισινό της. «Στην πραγματικότητα χαίρομαι που δεν θέλεις να φάψεις της Ντανιέλας. Μετά θα αρχίσουν να σου αρέσουν κάτι τέτοια νιάνιαρα. Η φόδρα είναι τέλεια, αφήνει μια πολύ ευχάριστη αίσθηση στο δέρμα. Πού τη βρήκες; Αν δεν πεθάνω αμέσως από ασφυξία, θα αρχίσω να έχω “γατάκια”. Δεν μπορείς να το πετάξεις αυτό το βρωμόπραμα; Θα καταλήξεις με καρκίνο στους πνεύμονες στο τέλος».

«Αυτή την παραφασάδα θα τη βάλω από μέσα, δεν θα φαίνεται σχεδόν καθόλου», είπε κι έβαλε μερικές καρφίτσες δίπλα στην κουφόπιετα.

«Στο σπίτι καταλαβαίνουν αμέσως ότι ήμουν εδώ, από τη μυρωδιά. Κι ενώ λούζομαι κάθε φορά».

Ο Αδάμ τράβηξε προσεχτικά τη φούστα. «Τέλεια εφαρμογή», είπε. «Γύρνα από την άλλη». Κι όταν εκείνη τον κοίταξε ερωτηματικά, της ξανάπε: «Γύρνα! Και βγάλε αυτό το πράμα!»

Η Λίλη ξεκούμπωσε το σουτιέν της, κατέβασε τις τιράντες και το άφησε να αιωρείται ανάμεσα στον αντίχειρα και στο δείκτη της. «Ευχαριστημένος;» τον ρώτησε όταν το σουτιέν έπεσε στο πάτωμα. Ο Αδάμ πήρε το σακάκι του ταγέρ από τη μεγάλη κούκλα ραπτικής. Η Λίλη τέντωσε τα χέρια προς τα πίσω, άφησε τα χέρια της να γλιστρήσουν μέσα στα μανίκια, τράβηξε το σακάκι πάνω από τους ώμους και γύρισε από την άλλη. Κάρφωσε το βλέμμα της στα μάτια του, ενώ εκείνος έκλεινε το σακάκι με καρ-

φίτσες. «Βρήκα κάτι πολύ ωραία κουμπιά για το σακάκι, σ' ένα παλαιοπωλείο, σπάνιο είδος, αληθινό σεντέφι, προπολεμικά κομμάτια, που θα ’λεγε κι ο πατέρας μου». Ο Αδάμ έκανε ένα βήμα προς τα πίσω.

«Λοιπόν; Τέντωσε τα χέρια σου μπροστά, και τα δύο – στο πλάι... Το έκανα να κόβει στη μέση. Είναι πολύ στενό;»

«Γιατί το λες;» είπε η Λίλη και κοιτάχτηκε στον δεύτερο καθρέφτη.

«Η θα βρεις ένα κανονικό σουτιέν ή δεν θα φορέσεις τίποτα, καλύτερα τίποτα. Το μεσαίο κουμπί λίγο πιο πάνω, κι εδώ λίγο στένεμα, κι απ' τις δυο μεριές, βλέπεις, σ' το ζητάει από μόνο του».

Έκανε στην άκρη και παρατηρούσε τη Λίλη να γυρίζει πέρα δώθε ανάμεσα στους δύο καθρέφτες, να βάζει τα χέρια στη μέση και να τα περνάει πάνω από το ύφασμα.

«Αχ, Αδάμ», είπε η Λίλη τη στιγμή που άρχιζε το τελευταίο ντουέτο. «Θα έπρεπε κάθε φορά να σου φέρνω ένα μπουκέτο τριαντάφυλλα!»

Ο Αδάμ φύσηξε μικρά συννεφάκια καπνού προς το φεγγίτη. Για λίγη ώρα ακουγόταν μονάχα η μουσική, σάμπως κι οι δυο τους να είχαν όλη τους την προσοχή στραμμένη εκεί.

«Έναν ολόκληρο κήπο τριαντάφυλλα αξίζεις!»

Ο Αδάμ άφησε το πούρο στο πρεβάζι του παραθύρου, η άκρη του εξείχε από την κόχη. «Μείνε ήσυχη», της είπε, «για όλους θα υπάρχει κάτι καλό να δουν, κι από μπροστά, κι από πίσω, και προφίλ». Πήρε το μισογεμάτο ποτήρι τσάι, το ανακάτεψε άλλη μια φορά, έγλειψε το κουτάλι και πήγε και στάθηκε πολύ κοντά πίσω από τη Λίλη. Για μια στιγμή κοίταξε τις αμέτρητες κόπιες της στους καθρέφτες. Ύστερα της έχωσε το κουτάλι ανάποδα ανάμεσα στα στήθη κι εκείνο έμεινε εκεί.

«Βλέπεις – τι σου είπα; Δεν χρειάζεσαι τίποτε άλλο».

Το κουτάλι έμεινε στη θέση του ακόμα κι όταν η Λίλη βρισκόταν ξαπλωμένη ανάσκελα στο τραπέζι και ο Αδάμ, που της είχε σηκώσει με προσοχή τη φούστα προς τα πάνω, κουνιόταν μέσα της.

«Όχι τόσο γρήγορα», είπε η Λίλη. «Και πρόσεχε, θα μου λερώσεις το ταγέρ!»

Ο Αδάμ σκούπισε το μέτωπο με το μανίκι του και έσπρωξε λίγο πιο πίσω το κουτάκι με τα κουμπιά και τη φωτογραφία.

Στα τελευταία μέτρα του τελευταίου χορωδιακού μέρους η Λίλη άρπαξε τη μεζούρα, που ήταν ακόμα κρεμασμένη στο λαιμό του Αδάμ, και τον τράβηξε κοντά της μέχρι που τα μάτια του βρέθηκαν πολύ κοντά στα δικά της. «Αδάμ», ψιθύρισε. «Αδάμ, δεν θα το σκάσεις, έτσι;» Πάλευε να πάρει αέρα. «Θα γυρίσεις, Αδάμ, θα μείνεις εδώ, ε;»

«Τι βλακείες είν’ αυτές;» είπε ο Αδάμ. Έβλεπε τον ιδρώτα στο πάνω χείλος της, ένιωθε την ανάσα της στο πρόσωπό του, κάτω από το δεξί του χέρι η καρδιά της χτυπούσε σαν τρελή. «Υποσχέσου το, Αδάμ, υποσχέσου το», φώναξε ξαφνικά η Λίλη τόσο δυνατά, που αντανακλαστικά της έκλεισε το στόμα. Εκείνη το στιγμή το κουτάλι γλίστρησε από το ντεκολτέ της. Ο Αδάμ το πήρε από τον ώμο της και το ξανάβαλε στο ποτήρι, απ’ όπου ακούστηκε τώρα ένα σιγανό κουδούνισμα, καθαρό σχεδόν σαν καμπανάκι.

Αδάμ, πού είσαι;

ΟΤΑΝ ο Αδάμ άκουσε τη φωνή της κι έπειτα τα βήματά της στην ξύλινη σκάλα, κόλλησε πίσω από την ντουλάπα δεξιά από την πόρτα. Η Λίλη, που καθόταν στην μπανιέρα, τον κοίταξε κοκαλωμένη από φόβο. Χτύπησε η πόρτα, η Λίλη έκλεισε το ντους, η Έβελιν μπήκε μέσα.

«Μόλις», φώναξε και μετά είπε σχεδόν χωρίς να ακουστεί: «παραιτήθηκα».

Η Λίλη, με τα χέρια και τους ώμους γεμάτα αφρούς, αναδύθηκε από την μπανιέρα.

«Συγγνώμη», είπε η Έβελιν κι έκανε μεταβολή.

«Αδάμ;» φώναξε όταν βγήκε. «Αδάμ, πού είσαι;»

Ανέβηκε στο ατελιέ. Ο Αδάμ ήξερε πολύ καλά τι γινόταν επάνω. Η Λίλη προσπαθούσε να σηκώσει το σλιπ της, που ήταν στριμένο γύρω από τα γόνατά της. Πάνω από την πλάτη της που γυάλιζε ο Αδάμ κοίταξε έξω, στον κήπο. Στο φρεσκοκουρεμένο γρασίδι χοροπηδούσαν κοτσύφια, σπουργίτια και μια καρακάξα. Το αγριόχορτα στα διπλανά παρτέρια τα είχε ξεριζώσει τις προηγούμενες μέρες, το φράχτη τον είχαν βάψει τον Μάιο. Στο σημείο που άναβαν φωτιά, δίπλα στην είσοδο του γκαράζ, ήταν ωραία κουλουριασμένο το λάστιχο του ποτίσματος. Η χελώνα της ήταν κρυμμένη κάπου μέσα στον μικρό περίφραχτο χώρο. Η Έβελιν κατέβηκε σιγά σιγά τη σκάλα. Σταμάτησε μπροστά στην πόρτα του μπάνιου.

«Αδάμ, είσαι μέσα;» Άνοιξε την πόρτα. «Αδάμ;»

«Συγγνώμη», ψιθύρισε η Λίλη. Είχε σηκώσει το σλιπ της, που τώρα της έσφιγγε τους γοφούς σαν κορδόνι, και για να κρύψει το στήθος της είχε μαγκώσει κάτω από τις μασχάλες μια πετσέτα. «Συγγνώμη», ξανάπε.

«Είδατε τον Αδάμ;»

Η Λίλη κοίταξε προς το παράθυρο σαν να τον έψαχνε έξω, στον αήπο. Γιατί δεν έλεγε τίποτα; Δεν είμαι εδώ, δεν είμαι εδώ, σκέφτηκε ο Αδάμ. Τότε μπροστά του βρέθηκε να στέκει η Έβελιν. Δεν μπόρεσε να μη χαμογελάσει, βλέποντας πως φορούσε ακόμα το άσπρο πουκάμισο και τη μαύρη φούστα με την ποδιά της σερβιτόρας.

«Ποια είν’ αυτή;» ρώτησε η Έβελιν και έδειξε με το κεφάλι της τη Λίλη. Πήρε την πετσέτα που κρεμόταν στο νιπτήρα και την πέταξε στον Αδάμ στο ύψος του στήθους. Από κει η πετσέτα έπεσε στο πάτωμα.

«Ποια είναι αυτή η γυναίκα;»

Εκείνος σήκωσε την πετσέτα και την έβαλε σαν ποδιά μπροστά του.

«Συγγνώμη», ψιθύρισε η Λίλη.

«Έτσι κάνεις πρόβες;»

Η Λίλη σήκωσε για λίγο το βλέμμα, το κατέβασε όμως πάλι αμέσως.

«Έκανε τόση ζέστη», είπε ο Αδάμ.

«Πες της να τελειώσει το ντους της, όλο αυτό άλλωστε δεν ωφελεί σε τίποτα τώρα.»

Η Έβελιν σταμάτησε για λίγο στην πόρτα και κοίταξε τη Λίλη, που στεκόταν εκεί σκυμμένη λιγάκι προς τα εμπρός, με τα χέρια κολλημένα στο σώμα, και προσπαθούσε να ξετυλίξει το άσπρο της σλιπ και να το τραβήξει πάνω από τον πισινό της.

Ο Αδάμ μέτρησε τα βήματα της Έβελιν. Στο κατώφλι του δωματίου της φάνηκε να σταματάει. Φοβήθηκε ότι μπορεί να γύριζε και να ξαναρχόταν στο μπάνιο. Τότε όμως η πόρτα έκλεισε με πάταγο. Μέσα στην ησυχία του σπιτιού το τρίγλυφο του παλιού της καναπέ ακούστηκε πολύ καθαρά.

Ο Αδάμ καθόταν στο τραπέζι της κουζίνας και με τα δάχτυλά του έσπρωξε στην άκρη τα ψίχουλα. Του έκανε καλό να στηρίζει το κεφάλι στα χέρια του. Μπροστά του, δίπλα στο ανοιχτό βάζο με τα κυδώνια, ήταν μια χαρτοσακούλα γεμάτη μοβ φρούτα.

Έμοιαζαν με μικρά κρεμμύδια, πάνω από το χαρτί όμως ήταν μαλακά στην αφή. Δεν τόλμησε να πάρει τα φρούτα στο χέρι του. Ήσως να το είχε ήδη παρακάνει που έφερε από τη σκάλα τη σακούλα στην κουζίνα.

Ο Αδάμ, ξυπόλυτος και με μια πετσέτα στους γοφούς, είχε μαζέψει από το ατελιέ τα πράγματά του και τα πράγματα της Λίλης, που τον ξανάστειλε επάνω επειδή είχε κατέβει χωρίς το σουτιέν της, αλλά και χωρίς τη φωτογραφία. Αναγκάστηκε να περάσει πάλι μπροστά από το δωμάτιο της Έβελιν, να ανέβει και να ξανακατέβει πάλι τα σκαλοπάτια που έτριζαν – ιρατώντας όμως μόνο τη φωτογραφία. «Η Έβελιν προφανώς θα εξαφάνισε το καινούργιο μου σουτιέν», είπε η Λίλη μέσ' απ' τα δόντια της, αλλά αμέσως μετά ξέσπασε σε δάκρυα.

Το «τι μπορώ να κάνω;» που έλεγε συνέχεια η Λίλη είχε παρασύρει τον Αδάμ να ψιθυρίσει «δεν είναι τόσο άσχημα, δεν είναι τόσο άσχημα τα πράγματα».

Κι όμως, το μόνο που ήθελε ήταν να κλείσει επιτέλους το στόμα της. Κάθε παραπάνω λέξη που έλεγε το μόνο που έκανε ήταν να τον μπλέκει ακόμα περισσότερο μαζί της. Όχι, δεν ήταν υπεύθυνος για τις πράξεις του. Γιατί πώς αλλιώς, αντί να ντυθεί, θα μπορούσε να πάει με το μπουρνούζι πίσω από τη Λίλη, για να σηκώσει το ποδήλατο της Έβελιν, που είχε γλιστρήσει από τον κορμό της κυδωνιάς; Και τότε το μπουρνούζι του άνοιξε. Πιο ξεκάθαρα δεν θα μπορούσε να δείξει στους γείτονες τι είχε συμβεί μόλις προ ολίγου. Η Λίλη θα έπρεπε να ανοίξει νωρίτερα το στόμα της κι όχι όταν ήταν πια πολύ αργά. «Είναι στον κήπο. Νομίζω ότι είναι έξω, στον κήπο». Τίποτε άλλο. Θα είχε πάει στο ατελιέ και όλα καλά. Τίποτε δεν θα είχε συμβεί, απολύτως τίποτα.

Όταν ο Αδάμ ξαναγύρισε στο σπίτι, για μια στιγμή νόμισε όντως ότι όλα είναι εντάξει, όπως ήταν πάντα εντάξει μόλις έμπαινε στο σπίτι του. Γι' αυτό κρέμασε τα κλειδιά της Έβελιν και πήγε τη σακούλα στην κουζίνα. Παράταγε πάντα τα πράγματά της δεξιά κι αριστερά. Το μισογεμάτο μπολάκι με την κομπόστα κυδώνι το ανακάλυψε πάνω στην ψωμιέρα και το έβαλε στο ψυγείο. Αντί να πάρει ένα ξύλο κοπής είχε κόψει το ψωμί πάνω στην εφημερίδα – τώρα τελευταία αγόραζε μονίμως αυτή

την παλιοφυλλάδα. Ήταν πάλι δική του δουλειά να τινάξει την εφημερίδα στο νεροχύτη, να τη διπλώσει και να την πάει στο υπόγειο, στα άχρηστα χαρτιά. Απόρησε επειδή η ξενάγηση στο μουσείο με τον τίτλο «Η ιστορία του συμπλέγματος του Λαοκόωντος» ήταν σημειωμένη με μαρκαδόρο, παρόλο που η Έβελιν ήξερε ότι δεν θα είχε χρόνο για κάτι τέτοιο.

Η Έβελιν στον επάνω όροφο περπατούσε πέρα δώθε. Κοπάναγε τις πόρτες και τις ξανάνοιγε απότομα, βιβλία έπεφταν στο πάτωμα. Δεν είχε την υποχρέωση να ανέβει επάνω, να κάνει εκείνος το πρώτο βήμα;

Τώρα είχε απλωθεί πάλι ησυχία, μονάχα το ψυγείο βούιζε. Κάθε τόσο ο Αδάμ έσπρωχνε τα ψίχουλα στην άκρη, μόνο και μόνο όμως για να πάρει μετά πάλι την ίδια στάση. Ήταν ευγνώμων για κάθε λεπτό που μπορούσε να κάθεται στο τραπέζι της κουζίνας χωρίς να χρειάζεται να πει κάτι.

Ξαφνικά αισθάνθηκε έναν πόνο. Ένιωσε ένα κάψιμο κάτω από το στέρνο, σάμπως να του είχε κάτσει κάτι σκληρό στο σημείο εκείνο. Ο Αδάμ έβλεπε ήδη τον εαυτό του πεσμένο στο πάτωμα της κουζίνας, λιπόθυμο, και την Έβελιν στην πόρτα.

Ξαφνικά φοβήθηκε πως η Έβελιν θα αυτοκτονούσε. Ωστόσο το γεγονός ότι αμέσως μετά άκουσε το καζανάκι της τουαλέτας κι έπειτα τα βήματά της δεν τον ανησύχησε λιγότερο. Σηκώθηκε όρθιος. Με τη σακούλα στο ένα χέρι και με το άλλο να τρίβει το στήθος του κοίταξε στο ταβάνι, σάμπως να μπορούσε να δει την Έβελιν. Το μόνο που μπορούσε να σκεφτεί ήταν να της ζητήσει συγγνώμη. Πήγε στη σκάλα, κάθισε στο δεύτερο σκαλοπάτι και ακούμπησε τη σακούλα δίπλα του. Απογοητευμένος αντιλήφθηκε ότι ο πόνος υποχωρούσε. Με τους αγκώνες στα γόνατα στήριξε και με τα δύο χέρια το κεφάλι του, που όσο περισσότερη ώρα έμενε να κάθεται εκεί, τόσο πιο αφύσικα βαρύ του φαινόταν να γίνεται.